

Lap
39
55
62
62
86
87
02
06
10
18
23
26
33
34
42
318
166
200
214
235
258
267
270
282
347
354
362
382
405
217
227
86,
228,
355,
413
95,
228,
355,
430
421
96,
228,
355,
430
244
388
407

KIS IRAP

FÖNT ÉS ALANT. (Lásd a 14. lapon.)

XLIX. köt. 1. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1895. július 7-én.

A DRÁGA KIS ARANYOS.

— Vigjáték két felvonásban. —

*Személyek:**Kardos Elek*, gazdag birtokos.*Kardosné*, neje.*Gizella*, leányuk (9—10 éves.)*Blanka*, 11 éves } testvérek, Kardosék rokonai.*Zoltán*, 12 » }*Sziklai Menyhért*, Blanka és Zoltán gyámja.*Andor*, Zoltán barátja, 13 éves.*Julcsa*, szobalány.**Első felvonás.**

Csinosan butorozott szoba. Jobbra és balra ajtó, szemközt ablakok.

*Első jelenet.**Blanka*, *Zoltán* asztal mellett ülve dolgoznak.**Blanka** (varr.) Jaj, már szinte bele fájdt a hátam, pedig még nem vagyok készen... Hát te hányadán vagy?**Zoltán** (festeget.) Én már jóformán készen vagyok. Hál' Istennek! (Ásit.) Nagyon meguntam ezt az ostoba munkát. Nem vagyok én baba-piktor, hogy össze mázolt bábukat csinositgassak helyre! (Leesapja a munkáját.)**Blanka.** — Azt hiszed, az én munkám kellemesebb? Már talán a tizedik baba-ruhát varrom! Még a magam multságára is sok volna.**Zoltán** (kedvetlenül.) Mindenképen sok, amit a néni tőlünk kíván. Örökké csak Gizella számára dolgozzunk, a drága kis aranyos parancsait teljesítsük! Mért nem végzi maga? Hiszen alig hogy valamivel fiatalabb náladnál.**Blanka.** — Igaz. De ő csak a készet szereti, a mamája pedig azt akarja, hogy minden kívánságát teljesítsük. Mint ha csak azért tartanának itt minket!**Zoltán.** — A néni bizony beláthatná, hogy ez nem járja. Nem is tanulhatunk

becsületesen, alig mehetünk egy kis sétára, mindig csak (gunyos arczintorgatással) a drága kis aranyos parancsait teljesítjük!

Blanka. — Ne békétlenkedj, Zoltánkám! Mit tehetünk? Árvák vagyunk!**Zoltán.** — De nem vagyunk a Gizi cselédei, nem is tartanak kegyelemből!**Blanka** (csitítva.) No, no, ne pattogj! Még meghallják!**Zoltán.** — Jól van no! De most legalább pihenek egy kicsit. (A pamlagra ül.) Egészen eltikkadtam ebben a fülledt szobában.**Blanka** (az asztalra téve varrását.) Magam is fáradt vagyok. Bóbiskolok egy kis ideig. (Az asztalra fekteti karjait és ráhajtja fejét.)

*

*Második jelenet.**Voltak, Gizella.***Gizella** (belép s az ajtónál megállva, nézi a szendergőket; halkán félre:) Gyönyörű, mondhatom! Alusznak a lusták! De talán már elkészültek. Mindjárt meglátom. (Lábujjhegyen az asztalhoz megy, elveszi a baba-ruhát és nézegeti, aztán hirtelen nagyot visít.) Jaj! Jajaj! Az ujjam! Jajajaj!**Blanka** (fölríadva.) Mi az? Mi történt?**Zoltán** (talpra ugorva.) Mi a baj? (Meggpillantva Gizellát.) No, mit visitgatsz?**Gizella** (mérgesen Blankához.) Te álnok! Te gonosz! Megvéreztél, megsebesítettél!**Blanka.** — Én? Megsebesítettelek? Már ugyan hogyan?**Gizella.** — Megszurtál a tüvel!**Blanka.** — Hiszen hozzád sem nyultam, itt szundikáltam az asztalnál!**Zoltán.** — Magad vetted a kezébe azt a baba-ruhát, nem vigyáztál és bele szurtad az ujjadat a tübe. És most még másra akarnád ráfogni? Ez már csakugyan egy-ügyü hazugság!

Gizella. — Az is hazugság, amit te beszélsz! De majd megmondom a mamának. Majd kikaptok!

Zoltán. — No, már ez igazán gonoszság! Ha így beszélsz, akkor nem kapod meg a Viczát, pedig szépen kipingáltam. (Fölveszi az asztról.)

Gizella. — De igen is ide adod. (Meggapja a bábu fejét és rángatja.) Add ide! Add ... (a bábu feje, letörik és Gizella, kezében a bábu-fejjel, hanyatt esik a földre.) Jaj! Jajaj! Segítség! Mama! Mama! Jajajaj!

*

Harmadik jelenet.

Voltak, Kardosné.

Kardosné (ijedten besiet.) Mi az? Mi a bajod, drága kis aranyos gyermekem? Miért sírsz?

Gizella (folyvást zokogva.) Blanka megvérezett, megszurt a tüvel... Zoltán meg eltorzte a Viczámot!

Kardosné. — Szörnyűség! No ne sírj, drága kis aranyos egyetlen leányom! Zoltán a zsebpénzéből tartozik neked új Viczát venni. Hát Blanka hogy vérezett meg?

Gizella. — Tűt rejtett a baba-ruhába, mert tudta, hogy így megszurom a kezemet.

Blanka (szerényen.) Kedves nénike, az mind nem úgy volt. Én a varrással még nem készültem el s kissé letettem az asztalra a fejemet, Gizella pedig suttymban elvette.

Zoltán. — A bábút pedig erőszakkal akarta kivenni a kezemből, úgy törte le a fejét.

Kardosné (szigoruan.) Ti vagytok a hibások. Mindig ellenkeztek velem, mindig boszantjátok.

Blanka. — De kedves nénikém ...

Kardosné. — Hiába akarsz szépíteni a dolgot. Miért hagytad benne a tűt a baba-ruhában? Tudhattad, hogy Gizella a kezébe veszi, ha bejön. Az övé, hát hogy ne lehetné? Te pedig, Zoltán, miért nem adtad oda a bábuját, ha kívánta?

Gizella (kárörömmel.) Ugy-e? Tudtam én, hogy nekem van igazam. És most, ugye mamácska, Blanka tartozik mindjárt elkészíteni a baba-ruhácskát?

Kardosné. — Természetesen.

Gizella. — Zoltán pedig addig is, amíg új Viczát vesz, ragassza ezt szépen össze. Van neki mindenféle szerszáma és ragasztó szere is.

Zoltán (boszus gúnyjal.) Egyebet nem méltóztatol parancsolni, drága kis aranyos?

Kardosné (szigoruan.) Micsoda gunyolódás ez? Ime elárultad, hogy ti boszantjátok mindig. Most tüstént lássatok dologhoz. Te pedig jőjj velem, drága kis aranyosleányom!

Gizella. — Nem! Itt maradok. Látni akarom, hogy dolgoznak.

Kardosné. — De újra megboszanthatnak ...

Gizella. — Csak próbálják! Majd megmondom neked. Csak menj, mamácskám. (Kardosné el.)

*

Negyedik jelenet

Voltak, Kardosné nélkül.

Zoltán (könyvet véve elő, a pamlagra ül.) Most már ideje, hogy legalább egy kis olvasással szórakozzam. Elég volt a boszúságból. (Olvas.)

Blanka. — Én a fiókomat fogom kissé rendezni.

Gizella (meglepetve néz hol az egyikre, hol a másikra.) No's? Hát mi ez? Mit csináltok? Hát a bábum?...

*

Zoltán. — Hagyj békében a bábuddal. Csináld magad, ha kell.

Gizella. — Nem csinálom magam, ti fogjátok csinálni. A mama megparancsolta.

Blanka. — Majd meg is teszem, de most már eleget varrtam. A magunk dolgát is végeznünk kell.

Gizella. — Tüstént fogjatok hozzá, mert különben megyek a mamámhoz és megmondom.

Zoltán (türelmetlenül.) Tégy, amit akarsz, csak hagyj már békében, mert olvasni akarok.

Gizella. — Nem fogsz olvasni! Megmutatom, hogy nem fogsz! (Kikapja Zoltán kezéből a könyvet, odább fut vele, kitépedesi a leveleit, aztán a sarokba dobja.) Így ni, tessék olvasni!

Blanka. — Jaj Gizella, mit tettél! Hiszen ez apácskádnak egy drága könyve, csak olvasni adta Zoltánnak. És össze tépted!

Gizella. — Én nem vagyok az oka. Ő az oka!

Zoltán — Ugyan? Hát nem te kaptad ki a kezemből, nem magad tépted össze?

Gizella. — Minek olvastál? Mért nem csináljátok a bábumat?

Zoltán. — Ej, már csakugyan megelégettem! (Fogja a bábu törött darabjait, bele göngyölgeti a bábu ruhába és Gizellának erővel a kezébe nyomja.) Nesze, itt a bábud fejestül, lábastul, ruhástul. És most hord el magad innen mindenestül! (Tuszkolja az ajtó felé.)

Gizella (mérgesen, de hasztalanul ellenszegülve.) Én itt akarok maradni! Nem megyek! Megmondom a mamának!

Zoltán (haragosan kilóditja az ajtót.) Mondd meg, tégy amint tetszik, drága kis aranyos, csak menj Isten hírével. (Gizella el.)

*

Ötödik jelenet.

Voltak, Gizella nélkül, majd Andor.

Blanka (aggódva.) Ó, mit tettél, Zoltán! Hiszen valósággal kidobtad!

Zoltán. — Ki én. Már torkig voltam vele. Gyám-atyánk nem azért adott minket ide, hogy egy ilyen elkényeztetett jószág-
nak a rabjai legyünk. Hiszen unoka-testvérei vagyunk, idősebbek nálánál, tehát nem tartozunk minden szeszélyét eltűrni.

Blanka. — Igen ám, ha néni meg a bácsi nem mindig neki adnának igazat! Mindig csak neki hisznek. Bizonyosan most is mindjárt jön a néni és megdorgál, talán meg is büntet... és most aztán oka is lesz rá!

Zoltán. — Annál jobb! Legalább egyszer már oka is legyen! (Az ajtó nyílik.)

Blanka. — Jaj, már jön is! Nem... nem ő!

Andor (belép.) Jó napot, Blanka. Szervusz Zoltikám! (Kezet fognak.) Csak úgy találmra néztem be, nem is igen hittem, hogy ilyen szép időben itthon talállak.

Zoltán. — Ó, hiszen többnyire itthon vagyunk. Tudod, ritkán jut időnk egy kis sétára.

Andor. — Talán csak nem köllött ismét a drága kis aranyos Gizike számára valami játékot készítenetek?

Blanka. — De éppen azzal töltöttük az időt mostanig.

Andor. — Ti nagyon is jók vagytok. Én már rég bele untam volna.

Zoltán. — De én is bele untam! Csak ez a Blanka ne volna oly félénk és lágyszívű! De hát ő mindig újra megbékül s én aztán mit tegyek?

Blanka. — Mit is tehetnél, Zoltánkám? Gyám-atyánk azért adott ide a néniékhez

(Folytatása a 6. lapon.)

JULIUS.

Ferselő Julius, jaj hogy beköszöntél!
 Forróbb vagy a tuzes sütő-kemenczénél!
 Nyakunkra bocsátod a kutya-napokat,
 Verejtékünk ontlik, szomjuság gyilkolgat;
 Nap-szúrás, ajulás is fenyeget sok-szor,
 Nem győz orvossággal Pilulásy doktor,
 Ó, mennyei szentek, pillantsatok ide
 S ontsetek ránk egy kis zuhanyt, de izibe!
 Mert ha nem teszitek, nem marad más hátra,
 Mint bele ugranunk Tiszába, Dunába;
 S ha ott a halakkal versenyt uszkálgatunk,
 A kanikuládon, Julius, kacagunk!

(Folytatás a 4. laphoz.)

a városba, mert ott nála falun nem tanulhatunk, nincs nekünk való iskola. Rá bízta Kardos bácsira a nevelésünket, a bácsi meg a néni tesznek velünk, amit akarnak. És ők bizonyosan csak jót akarnak.

Andor. — De ha a gyám-atyátok tudná, milyen boldogtalanok vagytok itt, talán csak nem tűrné? Vagy talán valami kegyetlen, szigorú ember?

Zoltán. — Ó dehogya! Áldott jó ember!

Blanka. — Éppen azért nem is akarjuk panasszal busítani. Végre is: ő sem segíthet rajta, hogy ez a Gizella anyyira el van kényeztetve.

Zoltán. — Hagyjuk no! Most már, hogy Andor itt van, inkább játszunk valamit.

Blanka. — Nagyon jó lesz! Már ugy is rég nem játszottunk kedvünkre. Mit is játszunk?

*

Hatodik jelenet.

Voltak, Gizella, később Julcsa.

Gizella (belép s már hallja Blanka utolsó szavait.) — No lám! A mama nincs itthon, én ott a harmadik szobában egymagam unatkozom, ti meg itt játszani készültök.

Andor (kissé gunyosan.) — Remélem, nincs kifogásod ellene, drága kis aranyos Gizella? Látogatóba jöttem Zoltán barátomhoz, hát persze inkább szeretnék játszani, mint unatkozni.

Gizella. — No jól van, de én is akarok játszani.

Zoltán (Andorhoz, sugva.) — Elrontja a mulatságunkat. Inkább ne is játszunk!

Andor (szintén sugva.) — Már hiába! Én mint vendég nem mondhatom, hogy nem játszom a házi kisasszonnyal. De bizd csak reám!

Gizella (gyanakodva.) — Mit sugdostok?

Zoltán. — Semmi különöset. Csak attól tartok, hogy nagyobb játékba nem foghatunk, mert Andor ozsonnázni is szokott, hát nem sokára haza megy. Mi nem adhatunk neki ozsonnát, ha a néni nincs itthon.

Gizella. — No persze! Elég, ha én itthon vagyok. (Kiszól az ajtón.) Julcsa! Julcsa! (Önelégülten Andorhoz.) Tudok én is ozsonnát rendelni.

Julcsa (belép.) — Tetszik parancsolni?

Gizella. — Teritsen ozsonnára itt ezen az asztalon, de mindjárt! Aztán legyen bőven gyümölcs és sütemény!

Julcsa. — Kisasszonykám, a mamácska nincs itthon és nem rendelte...

Gizella. — De én rendelem! Tüstént tegye meg!

Julcsa. — De kérem, a naessága...

Gizella (mérgesen toppantva.) Ne legyen rá gondja! Amit én akarok, azt a mama is akarja. És ha tüstént meg nem teszi, még ma elcsapatom!

Andor (gunyosan.) Jaj de kedves kis aranyos!

Julcsa (vállvonogatva.) Hát'szen jól van... én nem bánom... de én ne legyek aztán oka semminek (El. A jelenet alatt Julcsa ki és bejár, megteríti az asztalt, behozza a gyümölcsöt, süteményt.)

Gizella. — No, most már játszhatunk. Mit játszunk?

Zoltán. — Bujócskát.

Gizella. — Nem! Nagyon ismerjük már a buvó-helyeket.

Blanka. — Hát »benn a bárány künn a farkas«-t.

Gizella. — Azt sem! Kevesen vagyunk hozzá.

Andor. — Mondok én igen mulatságos játékot. Ehhez is jó volna ugyan, ha többen volnánk . . . no de segítünk a bajon. Nézzétek, ebből a nagy zsebbe-valóból korbácskát fonok. Igazában úgy köllene, hogy a társaság körbe áll, kiki hátra tartja a kezét, egy pedig kívül körül jár s észrevétlenül oda csusztatja valakinek a korbácsot; aki pedig megkapta, az hirtelen püfölni kezdi a jobb oldali szomszédját és kergeti, míg a kört körül nem futják. De hát most nem lesz, aki künn maradván körül járjon, hanem hátul egyik a másiknak a kezébe csusztatja a korbácskát úgy, hogy mindig csak ketten tudják, hol a korbács. És mivel nincs nagy kör, a szobán köll egyszer körül futni.

Gizella. — Nagyon jó lesz! (Sugva Andorhoz.) Ugy állíts, hogy Zoltán legyen tőled jobbra. (Félre.) Jaj de elpüfölöm!

Andor. — No's, fogjunk hozzá. (Körbe állnak, úgy hogy Gizellától jobbra Zoltán, balra Andor áll.) Fogd a korbácskát, Gizi, add tovább . . . a szomszédok iparkodjanak, hogy észrevétlenül adják és vegyék át . . . (A korbács körbe jár és Andorhoz jut. Andor hirtelen oldalt fordul és nagyokat üt Gizellának a hátára.)

Gizella. — Jaj! No! Micsoda! Ne bánts!

Blanka. — Fuss hát! Hisz' az a játék, hogy püfölj!

Gizella (fut.) Jaj! Ne olyan nagyon! (Andor folyvást a sarkában van és nagyokat üt rá.) Jajaj! Nem akarom! Ne bánts! Jaj, jaj! (A pamlagra dül és sir.) Ez csunyaság! Ez gonoszság!

Andor (ártatlan képpel.) Mi a bajod? Jöjj hát, játsszunk tovább.

Blanka. — Persze! Hiszen azt mondtad, hogy ez nagyon jó lesz.

Gizella. — Igen . . . mert . . . azt hittem . . .

Zoltán. — Hogy te fogsz engem püfölni. Láttam a szemedből. Azért által mellém.

Andor (sugva Zoltánhoz.) Nekem el is árulta. Épp azért jól elraktam. (Fenn) Nagyon sajnálom, drága kis aranyos Gizikém, hogy ez a játék nincs kedvére.

Gizella (még folyvást duzzogva.) Hogy volna, mikor olyan nagyokat ütöttél rám! Ó! Még most is fáj! Az nem játék!

Andor. — Persze, persze, kissé nehéz a kezem és elfelejtettem, hogy kisasszonykával van dolgom. Már mi fiuk egymás közt így szoktuk. (Félre.) Jaj, de jól esett, hogy elrakhattam!

Blanka. — Játsszunk hát egyebet.

Julesa (az asztal mellől.) Kisasszonykám, behoztam az oszonnát. (El.)

Gizella. — Nagyon jól van. Inkább oszonnáljunk. (Leülnek az asztalhoz, Gizella a nézőkkel szemközt.) Min kezdjük? Legjobb lesz ha a gyümölcsön. (Maga elé huzza a gyümölcsös tálat.) Én vagyok a kisasszony, hát én veszek először. (Eszik és folyvást rak a tányérjára.) Nagyon szeretem a gyümölcsöt . . . és az a haszontalan Julesa milyen keveset hozott! (Mohón tömködi a szájába.) Várjatok . . . nekem még kell . . .

Blanka. — Gizikém . . . talán kinnálád meg a vendégünket is . . .

Gizella. — Mindjárt . . . de mikor olyan kevés . . . aztán még egyéb is van . . . Csak nem maradhatok éhesen?

Zoltán (gunyosan.) — Természetes! Mi várhatunk! Ments Isten, hogy éhezzél, drága kis aranyos! Csak egyél! Edd meg, hiszen Julesa bizonyosan elvettette, hogy csak négyre számított.

(Folytatása a 10. lapon.)

DISZES TÁRSASÁG. (Lásd a 14. lapon.)

(Folytatás a 7. laphoz.)

Gizella. — Ugy-é, elvétette? (Mind kiszedi a tából.) Nagyon jó... nagyon szeretem. (Mohón eszik.)* No, most a süteményhez foghatunk hozzá!

Andor (sugva Zoltánhoz.) Kíváncsi vagyok, vajon ebből jut-e nekünk?

Zoltán. — Ne igen ferd rá a fogadat.

Blanka. — Gizikém, most talán már kinálnád meg Andort...

Gizella (tele szájjal.) Mindjárt... még nekem is kell... még nem tudom, melyiket veszem... még várhattok.

Zoltán. — Hogy ne! Szívesen! Olyan jól esik nézni, hogy neked ilyen pompás étvágyad van. Csak te válogasd ki, ami kell, a házi kisasszonyé az elsőség.

Gizella. — Ugy-e? És én a süteményt nagyon szeretem... Julcsa ebből is milyen keveset hozott!...

Andor. — Bizony, csak négy darabot.

Zoltán. — No, neked magadnak talán elég. Csak a világért éhen ne maradj valahogy.

Blanka. — De Gizikém... talán mégis...

Gizella. — No, ezt az egy darabot már nem eszem meg... már... már talán elég volt... Ezen osztozzatok...

Zoltán (fölkelve.) Egy darabkán hárman? Már csak inkább kérünk a szakácsnétól egy-egy darab vajás kenyeret.

*) A szereplő természetesen nem eheti meg igazán mindazt, ami a szerepben meg van írva. Azért ül úgy, hogy alakja nagy részét a terített asztal elfődi. A gyümölcsöt, süteményt szájához emeli és látszólag mohón eszik, de valósággal a tenyerében rejtve hagyja a csemegét, aztán leereszti kezét és az asztal mellett a nézők számára nem látható kosárba ejti a gyümölcsöt, süteményt; ilyen formán gyorsan eltüntetheti a legjobb, ha éppen bele sem harap, csak mutatja, mint ha ennék.

F. b.

Gizella. — De most játszunk valamit!

Zoltán. — Tessék! Csak hogy, amint egymagad ozsonmáltál, egymagad játsszál is! Mert, drága kis aranyos hugocskám, te most oly csuf torkoskodást követtél el, hogy én ugyan nem játszom veled. (El.)

Blanka. — Nem csak torkos, rút falánk voltál, hanem illetlen és nevetlen is. Vendég volt az asztalnál és mindent eléttél előle. Szégyenlem és nem játszom veled. (El.)

Andor. — Mi tagadás benne, drága kis aranyos Gizike, ilyen ozsonnában még sohasem volt részem. Máskor, ha vendéged leszek, hozok a zsebemben valami harapni valót. Őszintén megvallva, én is azt hiszem, amit Blanka és Zoltán, hogy te kiállhatatlan, torkos, nevetlen portéka vagy és nem méltó arra, hogy veled töltssem az időmet. (El.)

Gizella (megütközve bámul utánuk.) Mi... micsoda? Mit beszéltek ezek itt mind?... Hiszen gúnyoltak... sértegettek... igen, gorombáskodtak velem... Én velem! Hogy mertek hozzám így beszélni? És mikor én játszani akarok, csak azért is elmennek!... Hallatlan! Rettenetes! De vissza kell jönniök csak azért is! Ha én játszani akarok, muszáj velem játszaniok! És ha nincs kedvök, annál jobb: mulatni fogok a bosszúságukon! (Az ajtóba siet és kinyitja.) Blanka! Zoltán! Tüstént jertek vissza! De tüstént! (Kinéz.) Nincsenek itt... elmentek... bizonyosan azzal a gonosz Andorral! Hiába kiabálok. Mit csináljak? Jaj! Megezz a mérég! (Toporzékol, kezeivel az ajtót, butorokat veri.) Blanka, Zoltán! Azonnal jertek! Jaj a gonoszok! Ó szörnyűség! És a mama éppen ilyenkor nincs itthon, hogy panaszra mehetnék!

Mama, mama! Zoltán, Blanka! Jaj! O!
(A pamlagra veti magát és mérgesen hánykolódik.) Mama!

*

Hetedik jelenet.

Gizella, Kardosné, majd Julcsa, Andor.

Kardosné (ijedten fut be kalappal a fején, keztyüsen.) — Mi baj? Mi történt, drága kis aranyos leányom?

Gizella (sikongva.) — Jaj, jaj! Mamácskám! Ó! Ez már mégis borzasztó!

Kardosné (aggódva.) — Micsoda, no! Beszélj, drága kis aranyosom! Bántott valaki?

Gizella (folyvást sirva felel.) — Hogy ne! Az a gonosz Blanka . . . meg Zoltán . . . meg a pajtása Andor . . . Ó, ó, ó!

Kardosné (haraggal.) — Tudhattam volna előre! Ha csak néhány perczre kiteszem a lábamat a házból, már elkinozzák ezt a szegény kis ártatlant! (Öleli.) Szólj, drága kis aranyosom, mit tettek? Nem viszik el szárazon!

Gizella. — Ó, el sem tudnám mind mondani . . . csufoltak . . . gúnyoltak . . . korbáccsal vertek . . . és . . . (tántorog.) Jaj! Hogy szédülök! (Fejéhez kap.) Jaj a fejem! (Meggörnyed.) Ó! Jajaj! Milyen görcs fogott el . . .

Kardosné (ijedten.) — Gizikém, drága kis aranyos leányom! Mi a bajod?

Gizella (bágyadtan nyögve.) — Jaj . . . nem tudom . . . ó! . . . nagyon rosszul vagyok . . . (A pamlagra dől.)

Kardosné (rémülten.) — Jaj Istenem! . . . (Az ajtóhoz fut és kiált.) Julcsa! Hamar! Orvosért kell futni! (Vissza siet Gizellához.) Hol fáj, édes egyetlenem? Ó, azok a gonoszok! Halálra kinozták! Miféle fáj?

Gizella (bágyadtan.) — Mindenem! Ó! Ugy forog minden . . . jaj . . . leesem!

Julcsa (sietve belép.) — Tetszik parancsolni?

Kardosné. — Hamar fuss orvosért . . . de nem . . . előbb vidd Gizikét a háló-szobába . . . rögtön le köll fektetni, nagyon beteg.

Julcsa (ölebe emeli Gizellát, félre.) — Bizony nem is csodálom, ha úgy történt, amint Andor urfi mondta: hogy egymaga ette meg a négynek való ozsonnát. (El Gizellával. Kardosné utánok indul, de az ajtóban találkozik Andorral.)

Andor (belép.) — Kezét csókolom, kedves néni! Baja van Gizikének? Láttam, hogy a szobalány viszi és nagyon halovány.

Kardosné (hevesen.) — Igen, nagy baja van, nagy beteg és dicsekedhetel vele, hogy neked is van részed benne, hogy így történt!

Andor (csodálkozva.) — Nekem? Hogyan, kedves nénikém?

Kardosné. — Nagyon jól tudod te! Azt már csakugyan nem tettem föl rólad, hogy idegen házban mint vendég társul szegőd-jél ilyen gonoszsághoz.

Andor. — Igazán nem értem . . .

Kardosné. — Jól van jól, csak szenteskedjél. Értem én s tudok is már mindent. Jó pajtása vagy Zoltánnak és amig én oda jártam, össze beszéltetek, hogy megkinozzátok szegény kis leányomat. Fölindulásában beteg lett, bizonyosan szív-görcsöt kapott!

Andor. — De nénikém, éppen ellenkezőleg; Gizike viselkedett nagyon illetlenül, és ha rosszul van, én bizony nem csodálom. Csak hogy a baj alig ha lesz a szívében, hanem kissé alább, mert a négyünknek való ozsonnát egymaga ette meg.

Kardosné. — Oktalan beszéd! Hogy mersz ilyet ráfogni az én ártatlan kis aranyos leányomra? Különben fölösleges, hogy veled

beszéljek. Majd megtudok én mindent magától Gizellától. Azután majd számolunk! (El.)

*

Nyolczadik jelenet

Andor, majd Blanka, Zoltán, később Kardos.

Andor (boszusan nevetve.) — No, már ez furcsa! A drága kis aranyos torkoskodik és mást fenyegetnek büntetéssel!

Blanka (Zoltánnal belép.) — Láttál valamit, Andor? Azt mondja a szobaleány, hogy szegény Gizike nagy beteg lett. Mi baja eshetett oly hirtelen?

Andor. — Torkára forrt a torkoskodás. De alkalmasint már megint füllentgetett valamit, mert a mamája nagyon haragszik; rám is, rátok is.

Zoltán. — Ugyan miért már megint?

Kardos (belép komolyan.) Blanka, Zoltán, komoly beszédem van veletek. (Andorhoz.) Tulajdonképen veled is, de azt majd az atyáddal végzem el. Lesz majd öröme, ha megtudja, hogy itt Blankával és Zoltánnal szövetkeztél az én kis leányom megrontására.

Zoltán. — Velünk? Gizella megrontására? De bácsikám . . .

Kardos (szigoruan.) Ne mentegetőzzél! Régóta hallok már a panaszt, hogy Gizikének örökké baja van miattatok. Sokáig türtem, de az olyan gonoszság, amelyet ma délután követtetek el, nem maradhat példás büntetés nélkül.

Blanka. — Kedves bácsi, ez már igazán sok! Hiszen inkább nekünk lehetne panaszunk Gizikére . . .

Kardos (keményen.) Szót se! Mindent tudok! Ott fekszik szegényke nagy-betegen; de abból, amit el tudott mondani, egészen jól megértettem a csínyeteket. Össze beszéltek, hogy megrontjátok. Tudtátok, hogy

a tapasztalatlan kicsike hallgat rátok idősebbekre s mert unszoltátok, biztattátok, erőltette magát az evésben . . .

Blanka. — Ellenkezőleg, bácsikám . . .

Kardos. — Ugy-e? Nem mondtátok neki, hogy a viláért valahogy éhen ne maradjon? Hogy egész öröm néznetek, milyen jó étvágyal eszik? Persze, a tapasztalatlan kicsike aztán virtuskodni akart; de egészen ti vagytok az okai, hogy megbetegedett.

Andor (félre.) No, már csakugyan gonosz portéka ez a Gizella! Még ezt is Zoltánék ellen tudta fordítani.

Kardos. — Ezt az állapotot tovább nem türöm és segíteni fogok rajta. Ha nem becsültétek meg jó dolgokat a házamban, hát majd lesz rossz dolgok. Vonuljatok a szobátokba és onnan ki ne merjetez mozdulni. Szoba-áristomban lesztek, amíg meg nem tudjátok, mit végeztem rólatok. Nem lesz mulatságos, arról biztosítalak. (El.)

Blanka (könyezve.) — De hiszen ez borzasztó!

Zoltán (elkeseredetten.) Hát csak várjuk, mit eszelnek ki. De már én is megelégettem és tudom, inkább világga futok!

Andor. — No, no, Zoltánkám! Ez a drága kis aranyos igazi kis boszorkány ugyan, de kár volna miatta még nagyobb bajba keverned magadat. Menjünk a szobátokba, jutott eszembe valami. Végén csattan az ostor!

— A függöny legördül. —

(Vége köv.)

BÜVÉSZET.

Az uszó gyertya.

MINDJÁRT előre megjegyzem, hogy ez a tréfás produkció nem szobába való és nem is csinosan felöltözött leányoknak vagy fiúknak. Inkább való arra, hogy faluhelyen mulassunk vele s egy-egy csapat falusi gyerkőcöt meleg nyári napon megtréfáljunk.

Az udvaron egy dézsa vizet állítunk székre vagy fa-lábakra, a vízbe egy darab gyertyát dobunk, mely természetesen ott fog uszni a felszínen. Aztán jutalmat tűzzünk ki annak, aki a gyertyát a szájával veszi ki a vízből, ugy. hogy a kezével hozzá nem nyúl.

Akár filléreket, akár csemegét tűzünk ki nyereményül, lesz bőven versenyző: nagy készséggel vállalkoznak rá a gyerkőcök. Egészen könnyűnek vélik a feladatot s

BÜVÉSZET. Az uszó gyertya.

mind-együk olyan képpel lát hozzá, mint aki okvetetlenül győzni fog. De csak addig hiszi ezt, amíg bele nem fogott. Lehajol a vízre és meg akarja kapni ajkaival, fogai-
val a gyertyát. Csak hogy mihelyt ajkaival a vizet érintette, a gyertya mélyebbre merül. A versenyző is mélyebben meríti be az arcát, de a gyertya még mélyebbre süllyed, aztán valahol oldalt bukkan fel, a próbálkozó pedig víztől csurgó képpel mint bu-

kott versenyző vonul vissza, a többiek kacagása közt.

Való-szerű, hogy még annyi versenyző közt sem akad győztes, ha csak valamelyik hívünknek meg nem sugjuk a győzelem titkát. Ez pedig mindössze abból áll, hogy a vállalkozó hajoljon lehetőleg a gyertyához, de ne akarja mindjárt megfogni, hanem szívja a levegőt erősen magába. Ennek az lesz az eredménye, hogy a gyer-

tya nem merül mélyebbre, hanem még fölfelé emelkedik a főlsvivódó levegő után s ez az emelkedése elég nagy arra, hogy a versenyző, hirtelen utána kapva szájával, kivehesse a vízből.

FÖNT ÉS ALANT.

(Képpel a czimlapon.)

A BALATON partja mellett,
Zánkon van a nyaralásunk;
Hol virágot szedegetek.
Hol az iszapos homokból
Palikával sánczot ásunk.

A kék tavon szana-szerte
Felvillan a sok vitorla.
Mig Palika hanyatt dölve,
Hevergetve, ábrándozva
Bele merül a menny-boltba.

Ott is, mint a földön éppen,
Kéklík a rengeteg nagy tó,
És ragyogó kék vízében
Lebeg a felhő-vitorla:
Ott is uszik esolnak, hajó.

Fehér felhő vitorláján
Uszik el a végtelenbe —
Hej! . . . ha úgy a felhők szárnyán
Ismeretlen világrészbe
Ő is velük repülhetne!

Elég is tán az ábrándbul!
Ébredj Pali! . . . jönnék, jönnék! . . .
Hozzánk a »Sellő« átrándul . . .
Ni, Lacziék szólítgatnak . . .
Már itt vannak! Már kikötnek!

DISZES TÁRSASÁG.

(Képpel a 8—9. lapokon.)

NEM is lehetett az a társaság másféle, mint nagyon diszes, mikor az előkelő Cziczabella néni hívta össze. Hire futott is már délelőtt, hogy nagy ozsonna lesz nála, s kijut belőle az egész atyafiságnak, szomszédáságnak, egészen a tizedik házig jobbra is, balra is.

— Tudjátok, lelkeim, szólt a vendég-szerető Cziczabella néni: szörnyen unalmas ez a hosszú nyári nappal. Vagy esik az eső, akkor ki sem lehet mozdulni a házból; vagy nem esik, de akkor meg oly forrón süt a nap, hogy még csak madarászni sem lehet, mert minden madár elbuvik a legsűrűbb lomb közé. Hát majd eldiskuráljuk az időt estig, amíg újra egerészhetünk. Gondoskodom egy kis uzsonnáról is.

— Az nagyon jó lesz. Csak jó kövér tejescke legyen, meg egy kis husocska.

— Minden lesz, csak jöjjetek.

A negyedik szomszédban a kis Nyufika és Nyefike nagy örömmel hallották ennek a hírért. Mindjárt meg is rohanták cziczamamájokat.

— Mink is megyünk, ugy-e mama?

— Jobb lesz, ha itthon maradtok. Nem valók a kicsinyek ilyen társaságba.

— Ó, már ugyan mért nem? Épp most mondta Karmolinka, hogy őt elviszi a mamája.

— Az más. Karmolinka már olyan nagyocska, hogy illedelmesen tud viselkedni.

— Mi is tudunk! Mért ne tudnánk?

— Mindig békétlenkedtök, az pedig nem illik olyan diszes társaságban, amilyen Cziczabella néninél lesz együtt.

— Ó, nagyon jók leszünk! Meglásd, mamácska, mindenki dicsérni fog. Mi is elmegyünk! No, ugy-e megyünk?

És Nyafika addig nyafogott, Nyefike meg addig nyefegett, míg nem a mamájok végre is belé egyezett, hogy elkisérjék. Most nagyon, de nagyon megfogadták, hogy mindenki azt fogja mondani: »Lám, ezek aztán kedves cziczuskák! Még a híres Karmolinka is tanulhatna tőlük.« Az effélének pedig a mamák nagyon szoktak örülni.

Mikor a diszes társaság már együtt volt, egyik is másik is megczirógatta Nyafikát és Nyefikét; de aztán persze nem igen törődtek velök, mert érdekes dolgokról folyt a beszéd: arról, hogy az élés-tárba, ahol a tejes köcsögök is állanak, milyen módon lehetne legügyesebben beossonni; meg hogy

az egeret mindjárt akkor jobb-e megragadni, mikor kibuvik a lyukból, vagy engedni kell, hogy kissé elsétáljon stb. Ez mind nagyon fontos volt az öregeknek.

Nyafika és Nyefike azonban ezt nagyon unalmasnak találták. Ők még csak játszani szerettek. Miért nem játszik velök senki? Körül néztek, hogy Karmolinka ugyan mit csinál? Hát biz' ő csöndesen üldögélt és Bibinelli néinek segített pamutot gombolyítani. És a néni nagyon dicsérte, hogy milyen ügyes.

— Mindjárt megdicsérnek minket is, szólt Nyafika a testvéréhez. Nézd, itt van a Cziczabella néni pamutja; letette, mert kívül jár, bizonyosan az ozsonnát rendezi. Mire bejön, legombolyítjuk. Kapunk majd dupla ozsonnát!

Bele fogtak s a társaság olyan élénk beszélgetésbe merült, hogy senki sem ügyelt a kicsinyekre. Tehettek, amit akartak. Hajh! Csak hogy ők, akármibe fogtak, soha sem akartak egyet; mindjárt pöröltek, huzakodtak. Hát most is az lett a vége.

Egyszerre csak nagy bőfögés, sivalkodás riasztotta meg az egész diszes társaságot. Nyafika és Nyefike javában dulakodtak, össze kaptak, egymást karmolták, a pamutot tépték-rángatták, egész csatát produkáltak.

— Jaj ti gonosz jószágok! sopánkodott Cziczabella néni. Az én drága gombolyagom! Tönkre tettétek!

Szörnyüködött az egész diszes társaság.

— Ó, ó! Milyen vásott kis cziczák! Bizony kár is őket diszes társaságba hozni.

Röstelte szörnyen a mamájok, rögtön fülön is fogta és haza vezette őket.

— Ilyen csufot kellett vallanom veletek? Így tartjátok, amit ígértetek? Már most ti lássátok!

Ami legelőször láttak, az volt, hogy semmi ozsonnát sem láttak, hanem a zugban áristomban buslakodva gondoltak rá, hogy Karmolinka ott ozsonnál a diszes társasággal, míg ők éheznek és büntetést szenvednek.

— Tudod mit, Nyafika? szólt busan Nyefike. Szokjunk rá, hogy ezután itthon is egymás közt is mindig szépen megférjünk, illedelmesek legyünk, akkor nem vall márnk csufot velünk, ha még valamikor diszes társaságba visz.

VENDÉGSÉGBEN.

ISTEN hozott Esztikém...
Csak foglalj helyet!
Mit parancsolsz édesem:
Hüset? Meleget?

Van behűtött tejszinem,
Szolgáljak vele?
Van erdei eprem is,
Zamattal tele.

Kávét iszol vagy teát?
Bővíben vagyok.
Legnagyobb örömöm az,
Ha kínálhatok.

BETŰ-REJTVÉNY.

tisz Á tisz

*

Találós kérdések.

1. Mi van Buda és Pest között?
2. Mi a világ közepe?

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Virág-csokor.“

Gyűjtötte **Füssy Tamás**, emlékül jó gyermeknek. (A kisorsolásban azok vesznek részt, kik mind a három feladvány megfejtését beküldik.)

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVIII. köt. 25-dik számában közölt koczka-rejtvény megfejtése:

T	E	R	É	Z
D	E	Z	S	Ö
T	I	M	Ó	T
P	É	T	E	R
T	A	M	Á	S

Helyesen fejtették meg: Pessl Lipót József, ifj. Kossaczky Oszkár, Mérey Ágosta, Imrédy Kálmán és Károly, Patterson Margit és Orsolya, Gál Amália és Mártha, Taubner Margit, Rothfeld Vilma, Juliska és Márton, Nékám István és Ervin, Schvarezman Gizella, Bónis Berta, Piller Géza, Steinhübel Ödön, Balkányi Kálmán, Kreibik Sándor, Körmendy Janka, Flesch Károly, Szemők Katicza és Maricza, Vendel Ákos, Hajagos Pali és Peti, Szimánszky Lodoiszka és Kázmér, Lángh Ambrus, Oltvay Emma és Zoltán, Gyürü Imre, Petrovics Angela és Péter, Gaál Misi és Bandi, Feldmann István, Szeneglu Katka, Kontra Boriska.

Freund Inész és Andrea, Tuszka Andor és Aurél, Himmel Jani, Moóry Fatime, Fischl Izabella, Várady Bözsi, Przybilla Jenő.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett: *Körmendy Janka*, *Bogláron*, kinek a jutalom-könyvet (»Kis szindarabok«, gyermek-előadások számára gyűjtötte *Forgó bácsi*: a »Forgó bácsi könyvtára« című sorozat egyik önálló kötete, esinos kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Ferencsics Anti. A Pilis-hegy tetejéről bizony csak a Dunát látod meg. A Tiszáról szó sem lehet. — **Kövesdy Aranka.** Legalább azt hiszem, hogy Aranka vagy, mert az »Arany« nem kereszt-név. Ha neved nem volt ott a megfejtők között, akkor nem is kaptam meg a soraidat. Egyéb kérdéseid nem a szerkesztőt (engem), hanem a kiadó-hivatalt illetik. Leveled 3-ik része korai s nem is igen tartozik rád. Legjobban tetszik nekem a vége, melyben tudatod velem, hogy jó sikerrel végeztél osztályodat s hogy utazni készülsz. — **Várady Bözsi.** Örvendő tudomásul veszem a végig kitűnő osztályozást. — **Koritschoner Margit.** Az előző neked is szól. — **Wagner Irénke és Évike.** A sok megfejtő bizonyítja, hogy mégsem mind soroltátok el. *Vármegye* csak magyar és magyar-honi van. — **Patterson testv.** A mutatót egy kéz szokta példázni. Tán ha ismételnétek ilyen értelemben? — **Fischl Izabella.** Ha érzelmeid tisztaságának megfelelően a te kis köszöntőd alakja is, nagy költő volnál. De így csak egy kedves kis lány vagy, akinek nagyon, nagyon köszöni Forgó bácsi a róla való szeretetreméltó megemlékezést. — **Katrenyák Mariska.** Boldog is vagy te, hogy van parkotok, ahova elmehetsz sétálni s leülhetsz a vén fák árnyékába olvasgatni, irogatni. A rejtvényedet besoroznám, ha az »ák« részét jobban megmagyaráznád. — **T. K. A.** Ilyen pártfogás persze megengedheti Forgó bácsinak úgy sem tulságos szigorát. — **Hovisák (Hovcsák?) Béla.** Leveled végére ezt írod: »Már a nevelő ur elment s nekünk most igen jó«. Mit következtessék ebből? Azt, hogy ti nem szerettetek tanulni, vagy azt, hogy a nevelő ur vétett ellenetek? Egyiket sem akarom hinní. Nyilván csak amolyan vakációsi rikkantás ez, boldog szökellés, mint a karámból kikerült csikóé. Nem tért belétek a felszabadulás öröme. Így van-e? — *Több levelelről a jövő számban.*

A »KIS LAP« minden kötetéhez díszes szín-nyomatu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára **60 kr.** A »Kis Lap«-nak fél évi folyamából telik **egy** kötet. Megrendelő cím: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest. Ferencziek-tere 3.*

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Szerk. és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.

Nyomtatja a kiadó tulajdonos: **Athenaeum** irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.